

Kojetín (okr. Přerov)

„U Křenovické lávky“.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202600105.

Lokalizace: WGS-84: 49.3409903N, 17.2904142E; 49.3411581N, 17.2917017E; 49.3391239N, 17.2916478E; 49.3393336N, 17.2927853E

Mezi zářím a prosincem roku 2025 probíhal záchranný archeologický výzkum na katastru Kojetína, vyvolaný modernizací železniční tratě mezi Brnem a Přerovem, konkrétně 5. stavbou v úseku Kojetín–Přerov. Součástí stavby byl jihozápadní obchvat Kojetína, v jehož rámci došlo k narušení plochy lokality polykulturního sídliště v trati „U Křenovické lávky“, známého z povrchových nálezů (Drechsler 2009; Schenk 2022). Bylo zde prozkoumáno 1250 archeologických objektů, zachycujících průřez osídlením lokality od eneolitu po raný středověk (viz také oddíly Doba železná, Doba římská a doba stěhování národů, Středověk a novověk). Převážná část objektů byly kúlové a sloupové jamky.

Z období eneolitu byly identifikovány sídlištní objekty, pravděpodobně z období kultury nálevkovitých pohárů. Prozkoumáno bylo několik zásobních jam, často v superpozici s mladšími objekty. V jednom případě byla zásobní jáma porušena kostrovým hrobem, snad ze závěru eneolitu, či ze starší doby bronzové. Archeologický materiál z lokality se zatím zpracovává, předběžná datace byla provedena na základě nálezu hrdla lahve s límcem.

Literatura

AMČR: Záznam M-202600105 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202600105>.

Drechsler, A. 2009: Osídlení katastru města Kojetína v prehistorii a raném středověku. In: F. Řezáč, H. Svačinová, J. Šírek (eds.): *Kojetín v proměnách času. 1233–2008*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 19–36.

Schenk, Z. 2022: Kojetín (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 63(1), 200–201.

Summary

During the reconstruction of the railway line between Brno and Přerov, a known multi-period site in the cadastral area of Kojetín was disturbed by groundworks. Between October and December 2025, a total of 1,250 features were investigated, documenting settlement activity from the Eneolithic to the Early Middle Ages. The Eneolithic component probably represents a settlement of the Funnel Beaker culture, although a more precise cultural classification has not yet been established.

Vít Záhorák, Eva Pospíšilová, Lenka Nedomová, Josef Janča

Kostelec na Hané (okr. Prostějov)

„Za Cihelnou“; parc. č. 4151, 5191.

Kultura moravské malované keramiky (mladší stupeň). Sídliště, nález v druhotné poloze. Sonda. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505537.

Lokalizace: S-JTSK: -562306.20, -1128032.89

Ve dnech 12. září až 31. října 2025 byl prováděn záchranný archeologický výzkum při stavbě „VN153, stavební úpravy p.b.č. 1 až 40 (č. stavby 1040019873)“. Stavební jáma pro ukotvení příhradového stožáru venkovního vedení distribuční sítě vysokého napětí (p.b.č. 6), umístěného na rozhraní polní cesty a polohy „Za Cihelnou“, při severozápadním okraji intravilánu Kostelce na Hané, okr. Prostějov, narušila větší sídlištní objekt nebo

spíše mocnější antropogenní (kulturní) vrstvu s lengyelskou keramikou. Toto zjištění koresponduje s nebývale intenzivním osídlením kosteleckého katastru na přelomu mladší a pozdní doby kamenné (přehledně viz Kalábková et al. 2007, 9–17, mapa 1) a nepochybně souvisí s rozsáhlou sídelní aglomerací lidu mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, která je lokalizována právě v širším okolí Rolnické cihelny (viz Šmíd 2004, 74–75, lokalita č. 15 v mapě na str. 90, obr. na str. 92).

Literatura

AMČR: Záznam M-202505537 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505537>.

Kalábková, P., Cheben, M., Moník, M. 2007: *Kostelec na Hané. Sídliště lengyelské kultury*. Archaeologiae Regionalis Fontes 9. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, příspěvková organizace.

Šmíd, M. 2004: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Kostelec na Hané. *Střední Morava. Vlastivědná revue* 19, 58–99.

Summary

A rescue archaeological excavation carried out during the construction of a high-voltage distribution network in the ‘Za Cihelnou’ field (Kostelec na Hané cadastral area, Prostějov District) disturbed a large settlement pit, or rather a substantial anthropogenic (cultural) layer containing Lengyel pottery. This feature is undoubtedly associated with the extensive settlement agglomeration belonging to a later phase of the Moravian Painted Ware culture, located in this part of the Kostelec cadastral area.

Pavel Fojtík

Laškov (okr. Prostějov)

Kandia; „Hliněná“, parc. č. 1141/1.

Eneolit. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum. AMČR: M-9002606A.

Lokalizace: S-JTSK: -567479.70, -1120942.56

Na jaře roku 2012 provedl J. Martínek rekognoskaci terénu v okolí systému úvozů v jihovýchodní části lesa v katastru obce Laškov. Sledované území se nachází mezi silnicí č. 448 (spojující Kandii a Novou Dědinu) a Novodědinským potokem. Tato povrchová prospekce byla součástí projektu NAKI I – „Výzkum historických cest v oblasti severozápadní Moravy a východních Čech“. Během prospekce byl v místech vyvráceného pařezu mezi úvozy (386 m n. m.) nalezen velký keramický fragment, který lze rámcově datovat do počátku eneolitu. Následně byla v témže roce na místě nálezu položena sonda, která potvrdila přítomnost dalších fragmentů eneolitické keramiky (Vrána 2013). Tento výzkum zajímavým způsobem doplňuje starší nález eneolitické měděné sekerky (kultura moravské malované keramiky – MMK II), která byla na stejném pozemku objevena již v roce 2009 (Dobeš et al. 2010).

Literatura

AMČR: Záznam M-9002606A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002606A>.

Dobeš, M., Fojtík, P., Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2010:

K počátkům výskytu měděné industrie na Moravě, sekery z Hulína-Pravčic a Laškova-Kandie. *Přehled výzkumů* 51, 57–68. Dostupné také z: <https://app2.ssc.avcr.cz/ARUB-prehled-vyzkumu/files/25940.pdf>.

Vrána, J. 2013: Laškov (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 171–172.